

Будь-яка навчальна дисципліна може бути засвоєна студентом у випадку, якщо її зміст структурований в системі навчальних завдань. Процес розкриття змісту і структурування знань у систему навчально – пізнавальних завдань є однією з найскладніших проблем пізнання, викладання та сприйняття. Слід зауважити, що саме структурування, відображає предметний зміст навчання в системі навчально - пізнавальних завдань, і детермінується не кількістю завдань і вправ, а чітким уявленням викладача про всі види пізнавальної діяльності, які він повинен сформувати у студентів у процесі освоєння ними змісту предмету викладання.

Навчання у вузі – це важка і складна праця, оскільки саме вона активізує всі складні види розумової діяльності - формальні і неформальні. Кожен з них передбачає особливі способи навчання, пов'язані з формуванням різних типів мислення, а також взаємозв'язків предметно - ситуативного, наочно - образного, понятійного мислення. Тут не завжди придатні жорсткі правила і алгоритми, а більш доречні творчі ситуації з використанням евристичних проблем.

Специфіка роботи викладача вузу обумовлена поєднанням загально-педагогічного і предметно-педагогічного аспектів. У процесі набуття викладачем педагогічного досвіду спостерігається більш активніше використання активних методів викладання та реалізація навчальних задач, які моделюють для студентів їх майбутню професійну діяльність. Саме це дає можливість підвищити якість підготовки студентів, що відповідає сучасним вимогам.

Література

1. Щербан Т.Д. Психологія навчального спілкування : монографія / Т.Д.Щербан. - К.: Міленіум,2004. - 346 с.
2. Щербан Т.Д. Сучасні психологічні технології підготовки фахівця / Т.Д.Щербан, В.В. Гоблик // Інноваційні методи психолого-педагогічної практики у світлі євроінтеграційних процесів України : Міжнародна психолого-педагогічна конференція (14-15 квітня 2016 р.). – Берегове, 2016. – С. 52-60.
3. Щербан Т.Д., Щербан Г.В. Вивчення елементів алгебри в початковій школі : Навчальний посібник / Щербан Т.Д., Щербан Г.В. – К. :-Кондор-Видавництво, 2015. – 278 с.

УДК 159.923.2

ЩЕРБАН Т. Д., БРЕЦКО І. І., ВОЗНЮК І. І.,
Мукачівський державний університет

ПРОБЛЕМА САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ФІЗИЧНОГО ОБРАЗУ «Я»

Самопрезентація належить до нашого намагання показати бажаний образ, як для аудиторії ззовні (інші люди), так і для аудиторії всередині (ми самі). Ми вчимося керувати враженнями, які самі й спричиняємо. Ми “самовизначаємося”, показуючи себе як визначений тип людини. Маючи намір чи ні, ми вибачаємо,

виправдовуємо, або захищаємо, коли це необхідно, щоб підтримати свою самооцінку і підтвердити свій Я-образ.

У знайомих ситуаціях це відбувається без усвідомлених зусиль. Самопрезентація – акт самовиразу і поведінки, спрямований на те, щоб створити сприятливе враження чи враження, відповідне певним ідеалам.

Для деякого свідомо самопрезентація – стиль життя. Постійно контролюючи свою поведінку і намічаючи, як реагують інші, вони коректують свою соціальну діяльність, якщо вона не досягне бажаного ефекту. Ті учні, в кого високі показники за шкалою тенденції до самомоніторингу (хто, наприклад, погоджується з висловом «Я прагну бути таким, яким хочуть мене бачити люди»), діють як соціальні хамелеони, пристосовують свою поведінку у відповідності із зовнішніми ситуаціями [3].

Самомоніторинг – це вивчення способів презентації себе в соціальних ситуаціях і регулювання поведінки з метою викликати бажане враження. Налаштувавши свою поведінку у відповідь на ситуацію, такі люди, скоріше всього будуть притримуватися установки, якої насправді вони не притримуються. Пам'ятаючи інше, вони навряд чи будуть поводитися у відповідності із власними установками. Тому, у людей з високим показником самомоніторингу установки будуть виконувати функцію соціального регулювання, вони допомагають людям адаптуватися до нової роботи, ролі і взаєминам [1].

Люди з низьким показником самомоніторингу менш турбуються про те, що про них думають інші. Вони більш керуються внутрішніми відчуттями, і, тому більш ймовірно, що вони стануть говорити і діяти так, як насправді відчувають. Більшість з нас знаходиться десь між межею високого (актор, який знає свою роль напам'ять) і низького (завзята нечутливість до інших) самомоніторингу.

Показати себе так, щоб створити бажане враження – це нелегка й витончена праця. Люди хочуть, щоб їх сприймали здібними, але в той самий час скромними і чесними. Скромність створює приємне враження, а надмірне вихвалення – погане [2]. Ось феномен удаваної скромності: ми часто демонструємо більш низьку самооцінку, а ніж відчуваємо в глибині душі. Але коли ми дійсно зробили щось дуже добре, брехлива відмова цього («Я дійсно постарався, але це ще не велика справа») може видаватися у вигляді удаваної скромності. Щоб зменшити приємне враження – скромного, але не компетентного, - необхідні соціальні навички.

Реалізуючи особистісний підхід в дослідженні образу фізичного Я, О.Т.Соколова у своїх дослідженнях [4], по-перше, показує взаємозв'язок та взаємовплив афективних і когнітивних процесів, роль індивідуально-особистісних властивостей суб'єкта (стилю) в процесі відображення ним своїх тілесних якостей. Це означає також розрізнення в структурі самосвідомості двох компонентів – образу фізичного Я як когнітивного утворення та емоційно-ціннісного відношення (самооцінки) як афективного утворення. В цьому контексті в психологічній літературі оперують терміном «Я-концепції» особистості, який означає «сукупність всіх уявлень індивіда про себе» [4].

Виникнення почуття цілісності власного тіла, чіткості та визначеності його границь тісно пов'язано з періодично змінюваними циклами сомато-сенсорної стимуляції, яка надходить від матері на ранніх стадіях симбіозу з малюком. Нездатність до інтеграції цієї стимуляції приводить до недорозвинутості почуття цілісності та обмеженості власного тіла, а також до появи різноманітних перцептивних та когнітивних порушень. Отже, дослідження образу тіла та його зв'язку з Я-концепцією виходить з уявлень про тіло як своєрідне сховище Я, яке володіє більш менш певними суб'єктивними межами.

Література

1. Майерс Д. Социальная психология / Д. Майерс. – СПб. : Питер, 1996. – 684 с.
2. Моляко Р.В. Ставлення підлітків до власної зовнішності / Р.В. Моляко. – Обдарована дитина, 2001. - №2. – С.36-41.
3. Максименко С. Д. Психологія в соціальній і педагогічній практиці: методологія, методи, програми, процедури / С.Д. Максименко. – К., 1998. – 214 с.
4. Соколова Е. Т. Самосознание и самооценка при аномалиях личности / Е. Т Соколова. – М. : Изд-во МГУ, 1989. – 210 с.

УДК 15.923:378.011.3-057.87

ЩЕРБАН Т. Д., БРЕЦКО І. І., КРИЧФАЛУШІЙ М.-М. А.,
Мукачівський державний університет

ПРИЧИНИ ТА СИМПТОМИ ДЕЗАДАПТАЦІЙНОЇ ПОВЕДІНКИ СТУДЕНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ ДО УМОВ НАВЧАННЯ У ВНЗ

Емоційний стан першокурсника на початку першого семестру є досить специфічним. Він не повторюється у процесі подальшого навчання; втім, його проходження визначає, до певної міри, успішність адаптації студента до умов навчання вищого закладу освіти.

Цей емоційний стан виникає як результат несвідомого співвіднесення попередніх очікувань першокурсника від навчання у вузі та його перших вражень від цього процесу. Можна припустити, що його очікування від навчання породжують як піднесення, ейфорію, так і певну тривогу, пов'язану з побоюванням різного роду неуспіху як у навчальній, так і у міжособистісній сферах [1].

Соціально-психологічна дезадаптація не тотожна поняттю хвороби і проявляється в патологічній і непатологічній формах. Стосовно непатологічної дезадаптації, то вчені як приклад наводять відхилення в поведінці й переживаннях суб'єкта, пов'язані з недостатньою соціалізацією, соціально неприйнятними установками особистості, різкою зміною умов існування, розривом важливих соціальних стосунків тощо. За структурою й механізмами непатологічна і патологічна дезадаптація мають суттєві відмінності: в першому випадку зниження загального рівня адаптації відбувається за рахунок звуження сфери діяльності і спілкування та зменшення їхньої інтенсивності; в разі патологічної дезадаптації розпочинається «ломка» основних напрямів адаптаційної діяльності, з'являються патологічні варіанти адаптації.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>